

ДЕФІЦИТ ТА НЕДОСТАТНІСТЬ ВІТАМІНУ D В ОСІБ СТАРШИХ ВІКОВИХ ГРУП ІЗ ПЕРВИННИМ СИСТЕМНИМ ОСТЕОПОРОЗОМ ТА ОСТЕОАРТРОЗОМ

В. В. Поворознюк, Н. І. Балацька, В. Я. Муц*, О. Є. Кузів**

ДУ "Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", Київ

*ТОВ "ІнВентіс Хелс Україна", Київ

**Тернопільський національний політехнічний університет

Протягом останніх років очікувана тривалість життя постійно збільшується. В Україні, за даними Державної служби статистики, цей показник в період 2008–2013 рр. підвищився на 11 міс, сягнувши 71,37 року. Згідно з прогнозами ООН, з 2010 до 2050 р. кількість людей, старших за 85 років, збільшиться на 351 %. Своєю чергою старіння населення спонукає до більш детального вивчення станів та захворювань, які традиційно асоціюються із віковими змінами.

Мета — вивчити частоту дефіциту (ДВД) та недостатності вітаміну D (НВД) у пацієнтів старших вікових груп із первинним системним остеопорозом (ПСО) та остеоартрозом (ОА) великих суглобів і встановити чинники ризику їхнього розвитку.

Матеріали і методи. Обстежено 1208 пацієнтів віком 50–89 років із ПСО та ОА, яких розділили на 4 вікові групи: 50–59 (34,3 %), 60–69 (35,9 %), 70–79 (24,6 %) та 80–89 років (5,2 %). Статус ДВД та НВД визначали згідно з класифікацією, прийнятою Міжнародним інститутом медицини та Комітетом ендокринологів зі створення настанов із клінічної практики. Рівень 25(ОН)D в сироватці крові визначали за допомогою електрохемілюмінесцентного методу на апараті Elecsys 2010 (Roche Diagnostics, Німеччина) з використанням тест-систем cobas.

Результати. У 80,3 % осіб виявлено ДВД (із них у 46,9 % — тяжку форму захворювання), у 13,6 % — НВД. У віковій групі 80–89 років сироватковий рівень 25(ОН)D становив $28,7 \pm 17,9$ нмоль/л та був достовірно нижчим порівняно з таким у групі 50–59 років ($36,7 \pm 23,3$ нмоль/л; $p < 0,01$). У пацієнтів із вираженим ожирінням реєстрували достовірно нижчі рівні 25(ОН)D у сироватці крові ($28,12 \pm 16,3$ нмоль/л) порівняно з таким у пацієнтів з нормальним індексом маси тіла ($37,8 \pm 24,7$ нмоль/л; $p < 0,001$), підвищену ($35,1 \pm 21,8$ нмоль/л; $p < 0,05$) масу тіла або помірне ожиріння ($35,8 \pm 22,8$ нмоль/л; $p < 0,01$). В усіх чотирьох вікових групах виявлено найнижчі рівні 25(ОН)D у сироватці крові взимку та навесні. Проведений помісячний аналіз даних виявив найнижчі рівні 25(ОН)D у сироватці крові у лютому ($26,2 \pm 15,9$ нмоль/л) та в березні ($24,4 \pm 15,7$ нмоль/л), а найвищі рівні — у серпні ($61,9 \pm 30,7$ нмоль/л).

Висновок. Чинниками ризику розвитку ДВД у пацієнтів старших вікових груп із ПСО та ОА є вік, ожиріння та зимово-весняний період року.

МІНЕРАЛЬНА ЩІЛЬНІСТЬ КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ І ВІТАМІН D У ЖІНОК ІЗ ХВОРОБОЮ ПАРКІНСОНА

В. В. Поворознюк, М. А. Бистрицька, І. М. Карабань, Н. В. Карасевич

ДУ "Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", Київ

Хвороба Паркінсона (ХП) і остеопороз — це два захворювання, які вражають осіб похилого віку. Поєднання ХП і остеопорозу значно підвищує ризик переломів, особливо шийки стегнової кістки.

Мета — визначити мінеральну щільність кісткової тканини (МЩКТ) і рівень вітаміну D у пацієнток із ХП.

Матеріали і методи. Обстежено 32 пацієнтки із ХП і 32 здорові жінки відповідного віку (середній вік — $64,5 \pm 7,6$ та $63,8 \pm 8,1$ року відповідно; $p = 0,5$). Тривалість ХП була не менше 5 років. Усі пацієнтки отримували леводопу. Визначення МЩКТ проводили за допомогою двофотонної рентгенівської абсорбціометрії. Вміст 25-гідроксихолекальциферолу (25-ОНD) у сироватці крові визначали за допомогою електрохемілюмінесцентного методу.

Результати. МЩКТ у пацієнток із ХП була достовірно нижче порівняно з показником у жінок контрольної групи на рівні поперекового відділу хребта (МЩКТ = $0,921 \pm 0,028$ та $0,984 \pm 0,024$ г/см²; $p < 0,05$) і на стегні (BMD = $0,923 \pm 0,022$ та $0,984 \pm 0,016$ г/см²; $p < 0,05$). Різниця МЩКТ поперекового відділу хребта склала 14,7 %, а на рівні проксимального відділу стегнової кістки — 6,8 %. Частота випадків дефіциту вітаміну D була значно вище у пацієнток із ХП (76 та 21 % відповідно).